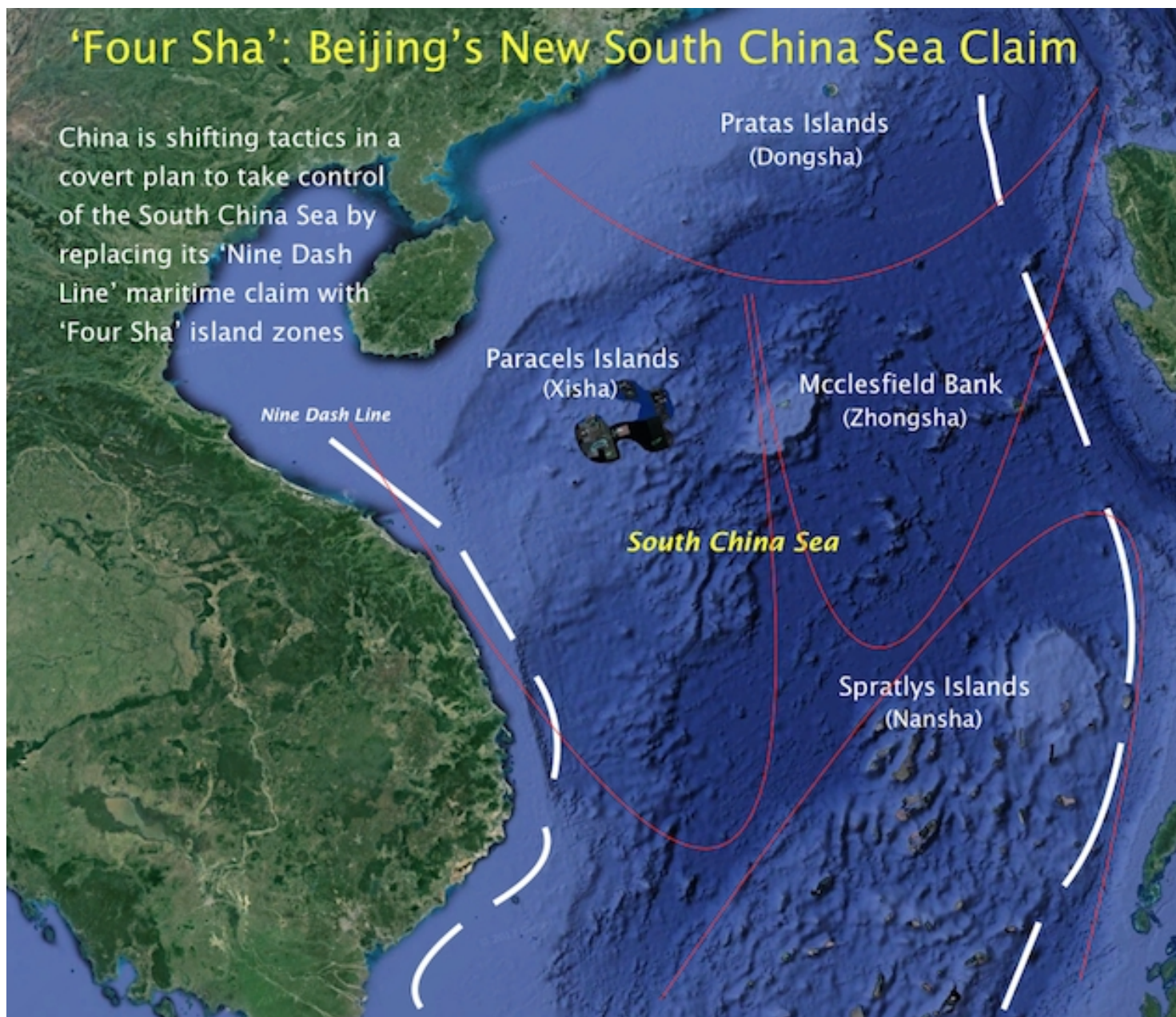

Lập luận pháp lý mà Trung Quốc đưa ra chủ yếu dựa trên: Một là, yêu sách “vùng nước lãnh hải lịch sử” của Trung Quốc; Hai là, cho rằng khu vực này thuộc vùng đặc quyền kinh tế 200 hải lý, được xác định từ phần lãnh thổ Trung Quốc có chủ quyền; Ba là, đáng chú ý Trung Quốc cũng đòi hỏi yêu sách chủ quyền thông qua việc khẳng định “Tổ Sa” là một phần thuộc thềm lục địa mà rặng của Trung Quốc.

Ngày 21/9/2017, trang m̄ng FreeBeacon (M̄) đ̄a tin Trung Qūc đã đ̄a ra quan đ̄im v̄ yêu sách ch̄ quȳn đ̄i v̄i “T̄ Sa” thông qua m̄t s̄ l̄p lūn pháp lý thay th̄ cho yêu sách “đ̄ng đ̄t đ̄n” trong m̄t đ̄i thōi kín gīa quan ch̄c Trung Qūc và M̄ v̄ lūt pháp qūc t̄ cūi th̄ng 8/2017. [1] M̄c dù nh̄ng n̄i dung trên không đ̄c phía M̄ xác nh̄n, cách l̄p lūn m̄i này đ̄c đánh giá là m̄t b̄c chuȳn chīn thūt m̄i thông qua công c̄ pháp lý nh̄m ph̄c v̄ tham v̄ng đ̄c chīm Bīn ̄ng c̄a Trung Qūc.

Theo báo chí M̄ đ̄a tin, Phó V̄ tr̄ng V̄ Lūt pháp và ̄īu ̄c B̄ Ngōi giao Trung Qūc Mã Tân Dân đã đ̄a ra kh̄ng đ̄nh ch̄ quȳn c̄a Trung Qūc đ̄i v̄i “T̄ Sa” bao ḡm b̄n nhóm đ̄o: ̄ng Sa (Pratas), Tây Sa (Hoàng Sa), Nam Sa (Tr̄ng Sa) và Trung Sa (Macclesfield); đ̄ng th̄i, c̄ng đòi h̄i quȳn đ̄c h̄ng vùng bīn r̄ng l̄n (ḡn nh̄ toàn b̄ Bīn ̄ng) xung quanh b̄n khu v̄c qūn đ̄o này. Ông Mã c̄ng nh̄n m̄nh r̄ng khu v̄c này là vùng n̄c lãnh h̄i l̄ch s̄ c̄a Trung Qūc và c̄ng là m̄t ph̄n c̄a vùng đ̄c quȳn kinh t̄ 200 h̄i lý c̄a Trung Qūc. B̄c Kinh c̄ng yêu sách quȳn s̄ h̄u b̄ng vīc kh̄ng đ̄nh “T̄ Sa” là m̄t ph̄n c̄a th̄m l̄c đ̄a m̄ r̄ng c̄a Trung Qūc. [2]

Nh̄ v̄y, l̄p lūn pháp lý mà Trung Qūc đ̄a ra ch̄ ȳu đ̄a trên: *M̄t là*, yêu sách “vùng n̄c lãnh h̄i l̄ch s̄” c̄a Trung Qūc;

Hai là

, cho r̄ng khu v̄c này thūc vùng đ̄c quȳn kinh t̄ 200 h̄i lý, đ̄c xác đ̄nh t̄ ph̄n lãnh th̄ Trung Qūc có ch̄ quȳn;

Ba là

, đáng chú ý Trung Qūc c̄ng đòi h̄i yêu sách ch̄ quȳn thông qua vīc kh̄ng đ̄nh “T̄ Sa” là m̄t ph̄n thūc th̄m l̄c đ̄a m̄ r̄ng c̄a Trung Qūc.

B̄n ch̄t c̄a L̄p lūn “T̄ Sa”

N̄i hàm c̄a yêu sách “T̄ Sa” th̄c ch̄t ph̄n ánh tham v̄ng không thay đ̄i c̄a Trung Qūc đó là t̄n t̄i đ̄c chīm hoàn toàn Bīn ̄ng. Trên th̄c t̄, yêu sách và c̄ s̄ pháp lý Trung Qūc đ̄a ra đ̄i v̄i “T̄ Sa” không m̄i, th̄m chí đã xūt hīn

t̄ lâu trong các v̄n kīn pháp lý và tuyên b̄ chính th̄c c̄a qūc gia này. Lūt L̄nh h̄i và vùng tīp giáp l̄nh h̄i n̄m 1992 c̄a Trung Qūc đã kh̄ng đ̄nh, l̄nh th̄ c̄a Trung Qūc bao ḡm 04 nhóm đ̄o là “òng Sa, Tây Sa, Trung Sa và Nam Sa”. [3] Th̄ng 7/2016, sau phán quȳt c̄a Tòa Tr̄ng tài, Trung Qūc chính th̄c công b̄ l̄p tr̄ng và quan đīm v̄ v̄n đ̄ ch̄ quȳn ò Bīn òng thông qua “Tuyên b̄ c̄a Chính ph̄ n̄c C̄ng hòa Nhân dân Trung Hoa v̄ ch̄ quȳn l̄nh th̄ và quȳn l̄i bīn t̄i Nam H̄i (Bīn òng)”, [4] Sách tr̄ng “Trung Qūc kiên trì gīi quȳt tranh ch̄p liên quan gīa Trung Qūc và Phi-líp-pin thông qua đàm phán” phát hành ngay sau Phán quȳt c̄a Tòa Tr̄ng tài cho r̄ng ch̄ quȳn và quȳn l̄i bīn c̄a Trung Qūc bao ḡm: i) ch̄ quȳn đ̄i v̄i các đ̄o ò “Nam H̄i” là qūn đ̄o òng Sa, “Tây Sa”, Trung Sa và “Nam Sa”; ii) các đ̄o ò “Nam H̄i” c̄a Trung Qūc có n̄i th̄y, l̄nh h̄i và vùng tīp giáp l̄nh h̄i; iii) các đ̄o ò “Nam H̄i” c̄a Trung Qūc có vùng đ̄c quȳn kinh t̄ và th̄m l̄c đ̄a; và iv) Trung Qūc có quȳn l̄i l̄ch s̄ t̄i “Nam H̄i”.

[5]

Nh̄ v̄y, thông qua vīc kh̄ng đ̄nh ch̄ quȳn v̄i “T̄ Sa” và vīc k̄t lūn r̄ng các c̄u trúc t̄i đây có n̄i th̄y, l̄nh h̄i, tīp giáp l̄nh h̄i, vùng đ̄c quȳn kinh t̄ và th̄m l̄c đ̄a, có th̄ th̄y chīn thūt “T̄ Sa” giúp cho Trung Qūc yêu sách vùng bīn có ph̄m vi ḡn nh̄ không khác bīt nhīu so v̄i chīn thūt “đ̄ng đ̄t đ̄n” tr̄ng đây.

B̄c chuȳn chīn thūt v̄ yêu sách và dīn gīi yêu sách t̄i Bīn òng l̄n này c̄a Trung Qūc đem đ̄n m̄t s̄ hàm ý chính sách quan tr̄ng. *M̄t là*, Trung Qūc đang s̄ d̄ng s̄ “m̄p m̄” trong yêu sách ch̄ quȳn đ̄ có th̄ bīn hóa nhīu cách dīn gīi khác nhau.

Hai là

, hīn nay Trung Qūc đang tīn hành “m̄t tr̄n pháp lý” ò Bīn òng, bīn pháp lý tr̄ thành công c̄ trong chính sách Bīn òng, t̄ng b̄c “h̄p th̄c hóa” yêu sách ch̄ quȳn, và tuyên truȳn Lūt bīn theo quan đīm c̄a Trung Qūc.

Ba là

, Trung Qūc đang tính đ̄n kh̄ n̄ng v̄ đ̄ng c̄ s̄ qūn đ̄o đ̄i v̄i 3 trong s̄ 4 qūn đ̄o còn l̄i thūc “T̄ Sa” (nh̄ đã làm đ̄i v̄i qūn đ̄o Hoàng Sa), và đ̄a ra yêu sách đ̄i v̄i vùng đ̄c quȳn kinh t̄ và th̄m l̄c đ̄a đ̄c xác đ̄nh d̄a trên đ̄ng c̄ s̄ qūn đ̄o này. Nh̄ v̄y vùng bīn mà Trung Qūc yêu sách đ̄c t̄o ra t̄ đ̄ng c̄ s̄ th̄ng c̄a các qūn đ̄o này s̄ có ph̄m vi r̄ng h̄n c̄ vùng bīn t̄o ra b̄i yêu sách “đ̄ng đ̄t đ̄n” tr̄ng đây - vùng bīn c̄a Trung Sa s̄ bao ḡm c̄ bãi c̄n Scarborough và đīm c̄c Nam c̄a Trung Qūc s̄ đ̄n t̄n James Shoal (thūc vùng bīn c̄a Tr̄ng Sa).

Trung Quốc tiếp tục quan điếm bác bỏ phán quyết của Tòa Trọng tài, đồng thời, tăng cường không chỉ, kiểm soát toàn bộ Biển Đông dưới nhiều hình thức và bằng nhiều công cụ khác nhau, trong đó vẫn dùng cả mặt trận pháp lý (Trung Quốc vẫn luôn xem là yếu tố), thông qua việc không định chế quyền đối với “Tổ Sa”, để từ đó tiến tới yêu sách các vùng biển rộng lớn, bao trùm gần như toàn bộ Biển Đông. Tuy nhiên, với cả sự pháp lý, cũng giống như yêu sách “đường đứt đoạn” trước đây, yêu sách các vùng biển dựa trên chế quyền đối với “Tổ Sa” cũng chỉ là một phiên bản mới hơn, thiêu rõ ràng, lập luận pháp lý không có căn cứ và thiêu logic, cụ thể là:

Thứ nhất, Trung Quốc không có sự pháp lý để thiêu lập đường cơ sở quần đảo đối với bất cứ nhóm đảo nào thuộc “Tổ Sa”. Việc chiêu với các quy định của Công ước Luật Biển năm 1982 (UNCLOS), Trung Quốc không phải là quốc gia quần đảo. Vì vậy, Trung Quốc không thể áp dụng phương pháp vẽ đường cơ sở thẳng quần đảo, và cho dù Trung Quốc vẽ đường cơ sở thẳng như vậy thì cũng không thể đáp ứng được yêu cầu tối thiểu diện tích nước so với diện tích đất nằm trong khoảng 1/1 và 9/1 theo quy định của UNCLOS. Trên thực tế, phán quyết của Tòa trọng tài đã bác bỏ khả năng Trung Quốc có thể vẽ đường cơ sở thẳng quần đảo đối với Trường Sa.

Thứ hai, chính Trung Quốc cũng thừa nhận trong Sách trắng 2016 rằng nhiều câu trúc tại các quần đảo này có điều kiện tự nhiên khác nhau bao gồm đá ngầm, bãi cạn, cồn cát... [6] Do đó, một số câu trúc chỉ có thể tạo ra vùng biển tại đa 12 hải lý theo quy định của UNCLOS - phạm vi nhỏ hơn rất nhiều so với vùng biển mà Trung Quốc muốn yêu sách.

Ý đồ đằng sau Yêu sách “Tổ Sa”

Trung Quốc đang chuẩn bị bước vào hội nghị 19, đánh dấu việc kết thúc chặng đường nhất của chiến lược xây dựng “cường quốc biển”, tạo tiền đề bước vào giai đoạn thực hiện mục tiêu “trạm năm thực nhất - 2021”. Việc việc để cập yêu sách “Tổ Sa” với nội hàm cả bên ngoài và yêu sách “đường đứt đoạn”, có thể thấy, giới lãnh đạo Trung Quốc vẫn đang sử dụng vẫn để Biển Đông để tạo hiệu ứng tuyên truyền nội bộ và quyết tâm báo chí quyền lãnh thổ, và thành tích đạt được trên trường quốc tế để tăng uy tín chính trị trước hội nghị 19.

Thêm vào đó, tình hình Triều Tiên đang tiếp tục diễn biến phức tạp và có chiêu hướng leo thang cũng tăng, buộc Mỹ phải có những thay đổi kịp thời để đánh

đòi sự ủng hộ của Trung Quốc khi đưa ra những lĩnh vực phát minh mới đòi với Triều Tiên. Đáng chú ý, chính sách Biển Đông của Mỹ dưới thời chính quyền Trump chưa được định hình rõ ràng. Nhiều khả năng sự quan tâm đòi với tình hình Biển Đông và sự ủng hộ đòi với các nước yêu sách khác trong khu vực của Mỹ sẽ suy giảm. Vì vậy, Trung Quốc muốn tận dụng cơ hội để triển khai chiến thuật mới không định chế quyền đòi với “Tủ Sa”.

Bên cạnh đó, mặc dù Trung Quốc luôn tuyên bố phớt lờ và không tuân thủ phán quyết – vốn đã bác bỏ tính hợp pháp của yêu sách “đường đứt đoạn”, song với bản chất Trung Quốc hiểu rằng nếu tiếp tục thiêu yêu sách này sẽ gây tổn hại đến uy tín và vị thế của mình trong cộng đồng quốc tế. Đáng chú ý, trong bối cảnh Trung Quốc đang xây dựng hình ảnh là một quốc gia có trách nhiệm và tuân thủ luật pháp quốc tế, từng xướng với vị thế “cộng đồng kiêu hãnh”, Trung Quốc cần nhanh chóng tìm ra một chiến thuật mới “có vẻ” phù hợp với luật pháp quốc tế những vốn đảm bảo được yêu sách của mình trên Biển Đông. Do đó, việc Trung Quốc thay đổi chiến thuật từ “đường đứt đoạn” sang “Tủ Sa” để đáp ứng nhu cầu này.

Quan trọng hơn hết, chính sách Biển Đông của Trung Quốc không thay đổi từ trước đến nay, từ kiểm soát biển để chiếm Biển Đông bằng nhiều biện pháp khác nhau. Diện biển trên Biển Đông trong thời gian qua có thể thấy Trung Quốc đã linh hoạt điều chỉnh các bước đi trên cơ sở, đa dạng trong công cụ, cách thức, đòi từng và thời điểm triển khai để từng công cụ hình thành chính trị, không định vai trò “cộng đồng biển”. Trong bối cảnh tìm kiếm quốc gia đã được nâng cao, Trung Quốc đã từng bước tiến hành động thái cả hai hướng hợp tác và đấu tranh, bao gồm kết hợp đưa ra các sáng kiến hợp tác kinh tế trong khi tiếp tục mở rộng yêu sách chế quyền và chiếm đóng trên thực tế.

Phân ứng của cộng đồng quốc tế đòi với yêu sách “Tủ Sa” của Trung Quốc

Ngay khi phát ngôn Bộ Ngoại giao Mỹ Justin Higgins nhắc lại lập trường nhất quán của Mỹ trong vấn đề Biển Đông đó là “các yêu sách biển của các quốc gia phải phù hợp với luật biển quốc tế được phản ánh trong Công ước của Liên Hợp Quốc về Luật Biển năm 1982 (UNCLOS)”. [7] Trong khi đó, cựu Tổng lãnh tình báo Hạm đội Thái Bình Dương Mỹ Jim Fanell cho rằng, việc Trung Quốc tuyên bố chế quyền đòi với “Tủ Sa” sẽ là bước đi logic tiếp theo trong chiến lược “lát cắt salami” nhằm yêu sách toàn bộ Biển Đông của quốc gia này, thay thế cho yêu sách “đường đứt đoạn” vốn bị phớt lờ minh chứng từ các quốc gia khác trong khu vực và trên thế giới.

[8]

Báo chí Trung Quốc không đưa tin nhiều về động thái này. Tuy nhiên các diễn đàn không chính thống ở Trung Quốc trước đây cũng đã từng đề cập đến “Tổ Sa”, trong đó nêu 08 sách lược Trung Quốc cần áp dụng để với “Tổ Sa”, cụ thể là: i) tăng cường và đoàn kết với Đài Loan trong kiểm soát đảo Thái Bình và Đông Sa; ii) hợp tác với Nga và Trung Á trong việc khai thác dầu khí, đảm bảo các tuyến đường trên biển; iii) xây dựng sức mạnh quân đội, đặc biệt là lực lượng và hải quân; iv) diễn tập mô hình chiến tranh hiện đại và toàn diện, bao gồm cả việc tăng cường bài học lịch sử mà theo Trung Quốc là hai cuộc hải chiến Hoàng Sa năm 1974 và Trường Sa năm 1988; v) triển khai các thiết bị quân sự, duy trì chủ quyền theo “đường đứt đoạn”; vi) đẩy mạnh xây dựng các công trình trên các thực thể và hoạt động cải tạo đảo; vii) hiện thực hóa các công trình phục vụ cho mục đích dân sự và quân sự trên biển, đảo; và (viii) tăng cường quân đội đóng tại “Nam Sa”. [\[9\]](#)

Giới học giả quốc tế đã nhanh chóng nhận ra mục đích của Trung Quốc và đã đưa ra những phân tích tập trung nhiều vào khía cạnh pháp lý trong yêu sách “mới” này của Trung Quốc. Michael Pillsbury, Nghiên cứu viên cao cấp của Viện Hudson, Giám đốc Trung tâm Chiến lược Trung Quốc (MCS), nhận định Trung Quốc đang có sự chuyển biến kiểm soát các chiến thuật pháp lý nhằm thách thức đối với các quy chuẩn quốc tế. Hai chuyên gia luật pháp quốc tế Julian Ku và Christopher Mirasola nhìn nhận, mục đích chiến thuật mới yêu về mặt pháp lý (thậm chí yêu hơn cả “đường đứt đoạn”), nhưng vẫn đem lợi cho Trung Quốc một số lợi ích nhất định. *Thực tế*, việc đưa ra yêu sách “đường đứt đoạn” trước đây đã khiến Trung Quốc trở thành tâm điểm của nhiều chỉ trích, trong khi yêu sách chủ quyền đối với “Tổ Sa” có thể vấp phải ít chỉ trích hơn.

Thứ hai

, Trung Quốc có thể làm giảm thiểu sự phản đối của cộng đồng quốc tế và giành được sự ủng hộ của các đối tác tiềm năng trong khu vực (như Philippines) như việc tuyên bố yêu sách với câu chủ quyền với quy định của UNCLOS hơn.

Thứ ba

, với vai trò là một cường quốc đang nổi lên, Trung Quốc rất muốn tham gia vào việc định hình luật chơi, cụ thể là tìm cách giới thích lợi các quy định của UNCLOS và các quy định hiện hành của luật pháp quốc tế theo hướng phù hợp với lợi ích quốc gia của mình. Trung Quốc có thể đưa vào đội ngũ luật sư và học giả luật pháp quốc tế để tìm kiếm sự ủng hộ của cộng đồng quốc tế - đây chính là chiến lược chiến tranh pháp lý, kết hợp với chiến tranh truyền thông và chiến tranh tâm lý, mà Trung Quốc đang muốn triển khai để củng cố yêu sách trên Biển Đông.

[\[10\]](#)

Kết luận

Sau phán quyết của Tòa Trọng tài, Trung Quốc đã đẩy mạnh nghiên cứu các chiến thuật pháp lý, đồng thời tăng cường tiến hành các hoạt động trên thực địa nhằm bảo vệ yêu sách của mình trên Biển Đông. Thông tin mà báo chí đồng và việc có khả năng Trung Quốc đang mua sắm đồng yêu sách “Tổ Sa” thay cho yêu sách “đường đứt đoạn” cho thấy nước này đang chủ động thăm dò phản ứng của Mỹ và cũng đồng quyết tâm thông qua việc đưa ra nhiều giả thiết về yêu sách chủ quyền và quyên chủ quyền. Qua đó, Trung Quốc mua sắm lợi dụng sự mập mờ để có thể triển khai nhiều cách diễn giải khác nhau trước khi đưa ra một tuyên bố chính thức có lợi nhất, trong khi tiếp tục đẩy mạnh các hoạt động trên thực địa nhằm củng cố quyên kiểm soát trên Biển Đông.

Th.S. Nguyễn Hoàng Minh là nghiên cứu viên của Viện Biển Đông, Học viện Ngoại giao. Bài viết phản ánh quan điểm riêng của tác giả.

Bài viết thuộc bản quyền Nghiên cứu Biển Đông. Mọi người chỉ được dẫn đường link bài viết, không được lợi khi chia có sự đồng ý của Ban Biên tập.

---

[1] Bill Gertz, Beijing Adopts New Tactic for S. China Sea Claims, *The Washington Free Beacon*, 21/9/2017, truy cập tại <http://freebeacon.com/national-security/beijing-adopts-new-tactic-s-china-sea-claim/>.

[2] Tlđđ.

[3] Luật Lãnh hải và Vùng tiếp giáp lãnh hải của Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa,

được thông qua vào 25/2/1992, truy cập tại

http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/CHN_1992_Law.pdf.

[4] Tuyên bố của Chính phủ Trung Quốc về chủ quyền lãnh thổ và quyền và lợi ích biển của Trung Quốc tại Biển Đông, ban hành ngày 12/7/2016, truy cập tại

http://english.gov.cn/archive/publications/2016/07/12/content_281475391807773.htm.

[5] Sách trắng với tên gọi “Trung Quốc giải thích lập trường giải quyết tranh chấp thông qua đàm phán các tranh chấp liên quan giữa Trung Quốc và Philippines tại Biển Đông”, ban hành bởi Cơ quan Thông tin thu thập Quốc vụ viện Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa ngày 13/7/2016, truy cập tại

http://english.gov.cn/state_council/ministries/2016/07/13/content_281475392503075.htm.

[6] Sách trắng với tên gọi “Trung Quốc giải thích lập trường giải quyết tranh chấp thông qua đàm phán các tranh chấp liên quan giữa Trung Quốc và Philippines tại Biển Đông”, ban hành bởi Cơ quan Thông tin thu thập Quốc vụ viện Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa ngày 13/7/2016, truy cập tại

http://english.gov.cn/state_council/ministries/2016/07/13/content_281475392503075.htm.

[7] Bill Gertz, Beijing Adopts New Tactic for S. China Sea Claims..

[8] Tlđđ.

[9] Tham khảo tại http://blog.sina.com.cn/s/blog_625709320102w9k9.html.

[10] Julian Ku và Chris Mirasola, The South China Sea and China's "Four Sha" Claim: New Legal Theory, Same Bad Argument, *Lawfare Blog*, đăng ngày 25/9/2017, truy cập tại <https://www.lawfareblog.com/south-china-sea-and-chinas-four-sha-claim-new-legal-theory-same-bad-argument>.